

**Gemeente
Amsterdam**

Versie
17 augustus 2017

Duurzaam Amsterdam

Samenvatting

Voorwoord

"Amsterdam groeit, en dus moeten we ervoor zorgen dat de stad sterker, leefbaarder en gezonder wordt. We nemen daarbij een voorbeeld aan de Amsterdammers en hun organisaties of bedrijven die al laten zien dat duurzaamheid zowel financieel als maatschappelijk loont. In de uitvoering van plannen richten we ons vooral op initiatieven en projecten die snel kunnen worden opgeschaald."

Abdeluheh Choho
Wethouder Duurzaamheid

1 Duurzaam Amsterdam

De gemeente Amsterdam wil de verduurzaming van de hoofdstad versnellen. Dit staat in de Agenda Duurzaamheid, de agenda voor duurzame energie, schone lucht, een circulaire economie en een klimaatbestendige stad.

De Agenda Duurzaamheid is vastgesteld door de Gemeenteraad van Amsterdam op 11 maart 2015.

1.1 Samenvatting

Amsterdam wil een inhaalslag maken op het gebied van duurzaamheid. Dit doen we in goede samenwerking met partners uit de stad (bewoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en kennisinstellingen), niet alleen voor het creëren van breed maatschappelijk draagvlak, maar ook om de energie en doorzettingskracht die al aanwezig zijn in de samenleving te versterken. De Agenda Duurzaamheid is uitgewerkt met kwantitatieve en kwalitatieve doelstellingen, langs vijf transitiepaden, met als rode draad de filosofie van de circulaire economie: innovatie, meer doen met minder, slimmer en hernieuwbaar.

In de agenda zijn de volgende kwantitatieve doelen opgenomen:

1. Duurzame energie: in 2020 wordt per inwoner 20% meer duurzame energie opgewekt dan in 2013;
2. Duurzame energie: in 2020 wordt per inwoner 20% minder energie verbruikt dan in 2013;
3. Schone lucht: in 2025 is de hoogst gemeten concentratie stikstof-dioxide 35% lager dan in 2015;
4. Schone lucht: in 2025 is de hoogst gemeten concentratie roet 30% lager dan in 2015;
5. Scheiden van afval: in 2020 wordt 65% van het huishoudelijk afval gescheiden;
6. In 2025 is de CO₂-uitstoot van de gemeente 45 procent minder dan in 2012.

En de volgende kwalitatieve doelen:

1. Zo veel mogelijk verkeer uitstootvrij (of zo schoon mogelijk) in Amsterdam in 2025;
2. Een circulaire economie te realiseren met nieuwe vormen van productie, distributie en consumptie;
3. Op basis van de door het College van B&W in 2014 ondertekende intentieverklaring „Ruimtelijke Adaptatie“ klimaatadaptatie in 2020 in het relevante gemeentelijke beleid te verankeren;
4. De gemeentelijke inkoop voldoet aan de doelstellingen uit deze Agenda voor de transitie naar circulaire economie, het scheiden van afval, energie en slim en schoon vervoer.

1.2 Duurzame energie

In 2020 wordt per inwoner 20% meer duurzame energie opgewekt dan in 2013 en wordt per inwoner 20% minder energie verbruikt dan in 2013. Daar draagt de gemeente Amsterdam aan bij door:

- Vermeerderen wind met als doel 85 MW opgesteld vermogen in 2020 (nu 67 MW) door zoeken naar locaties voor windturbines in de Amsterdamse Haven, rond de Noorder IJplas en de NDSM-werf, participatie van Amsterdammers mogelijk te maken.
- Vermeerderen zon met als doel 160 MW opgesteld vermogen in 2020 (nu 9 MW) door o.a. doelgroepen in de stad actief wijzen op de mogelijkheden van zonne-energie, welstandsregels te versoepelen, projecten te ondersteunen vanuit het Energiefonds en afspraken te maken met corporaties en bedrijven over het benutten van hun daken.
- Faciliteren van de uitbreiding van het aantal aansluitingen op het stadswarmtenet naar 102.000 in 2020 (nu 62.000), door hiervoor een Plan van Aanpak Warmte op te stellen, met de nadruk op openheid van het netwerk, betaalbaarheid van de oplossing en duurzaamheid van de bronnen.
- Afspraken met woningcorporaties te maken op basis van de toezegging van de sector in het Energieakkoord over verduurzaming van hun woningvoorraad naar gemiddeld label B in 2020.
- Mogelijk maken van ten minste 1.000 nul op de meter woningen in de gestapelde bouw ten behoeve van de versnelling verduurzaming woningbouw.
- Inzicht krijgen in energiearmoede en mogelijke oplossingen.
- Afspraken met sectoren over verduurzaming van hun bedrijfsvoering en met meer prioriteit voor toezicht en handhaving van de energiebesparingsverplichting uit de Wet milieubeheer; in deze periode van nagenoeg alle circa 950 grootverbruikers in de stad te hebben vastgesteld of zij voldoen aan de energiebesparingsverplichting uit de Wet milieubeheer, of dat hierover afspraken zijn gemaakt.
- Zorgen dat 111 scholen in Amsterdam een fris binnenklimaat krijgen en energiebesparende maatregelen kunnen nemen of duurzame energie gaan opwekken (111 van totaal 269 scholen, waarvan 90 al aangepakt in de vorige 8 jaar) en door de verordening huisvestingsvoorzieningen 2016 voor nieuw te bouwen scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs ((V)SO) en voortgezet onderwijs (VO) hierop aan te passen (naar frisse scholen klasse B).
- Verduurzaming sportaccommodaties mogelijk te maken door o.a. uitvoeren project duurzame Amsterdamse sportverenigingen, met als doel om ten minste 25% van buitensport-verenigingen met een clubhuis te verduurzamen, en door te investeren vanuit het Sportaccommodatiefonds in nieuwbouw en bestaande gebouwen en te onderzoeken of cofinanciering vanuit het Energiefonds mogelijk is.

- Inzetten op energie neutrale nieuw-bouw door duurzaamheid voor minimaal 30 procent (in betekende mate) mee te laten wegen in de criteria bij de selectie van ontwikkel-plannen en ontwikkelende partijen.
- Gebieden aan te wijzen naast het reeds bestaande excellente gebied Houthavens en het nieuw te ontwik-kelen gebied Buiksloterham, waar in samenwerking met partijen alles uit de kast wordt gehaald qua energiege-bruik, duurzame energieproductie
- (onder meer zonne-energie), materiaalgebruik, klimaatbestendig-heid (onder meer tegen heftige regenval) en mobiliteit.

1.3 Schone lucht

In 2025 is de hoogst gemeten concentratie stikstofdioxide 35% lager dan in 2015 en in 2025 is de hoogst gemeten concentratie roet 30% lager dan in 2015 door:

- Voortzetten huidig pakket maatregelen t.b.v. halen norm op stikstofdioxide, pakket aanvullende maatregelen om halen norm te versnellen.
- Te komen tot een maatregelenpakket gericht op verschoning verder dan wettelijke norm (liefst uitstootvrij binnen de ring, anders zo schoon mogelijk) met daarin opgenomen stimulerende, faciliterende en regulerende maatregelen.
- Als onderdeel daarvan regulerende maatregelen, zoals milieuzones, in te stellen voor in ieder geval bestelvoer-tuigen (per 1 januari 2017), taxi's (uiterlijk per 1 januari 2018),touringcars (uiterlijk per 1 januari 2018) en in 2020 aanscherpen van de milieuzone voor vrachtvoertuigen, om de effectiviteit van simulerende maatregelen voor deze groepen te verhogen.
- Samen met GVB toewerken naar een uitstootvrij openbaar busvervoer in 2026 en onderzoek te doen naar verschoning gemeentelijke veerponten.
- Behouden koplopersplek elektrisch vervoer door vraaggestuurd uitbrei-den oplaadinfra naar 4.000 openbare oplaadpunten in 2018 via aanbeste-ding (inclusief onderzoek slimme manieren van opladen en koppeling aan duurzame energie en smart grids).
- Mogelijkheid onderzoeken en voorleggen milieuzone voor 2-takt snorscooters.
- Slimmere logistiek bevorderen door met partners voorstel te ontwikkelen om 2 extra cargohubs (goederen overslag) te realiseren in de stad.
- Regeling 'Schoner Parkeren', in te laten gaan per 1 januari 2016.

1.4 Circulaire economie

Een circulaire economie te realiseren met nieuwe vormen van productie, distributie en consumptie door het stimuleren van innovatie, onderzoek en circulaire bedrijvigheid en meer grondstoffen en materialen terug winnen.

- Inzicht krijgen in de omvang van de grondstof- en materiaalstromen die de stad binnenkomen, in de stad gebruikt worden en de stad weer verlaten, de potentiële economische waarde ervan en de mogelijkheden voor gerichte interventies door bedrijven, kennisinstellingen en overheid d.m.v. een QuickScan circulair.
- Ontwikkelen van een stedelijk innovatieprogramma.
- Opstellen van een visie op de deeleconomie, waarin o.a. impact op de samenleving, efficiënter gebruik van consumptiegoederen, veranderende distributiepatronen en verandering van bestaande verhoudingen en regelgeving.
- Een plan van aanpak op te stellen om de inzet van het bestaand economisch instrumentarium aan te wenden voor het versterken van de circulaire economie. Zoals duurzaam ondernemen opnemen in het Amsterdams Ondernemers Programma, het onderzoeken of aansluiting mogelijk is bij de BedrijvenInvesteringsZone, en acquisitiebeleid mede te richten op het aantrekken van duurzame bedrijven.
- Sluiten van een Green Deal met de bouwsector, met daarin afspraken om vrijgekomen bouwmaterialen opnieuw lokaal te gebruiken en op deze wijze additionele arbeidsplaatsen te realiseren.
- Uitvoeringsplan afval opstellen met daarin opgenomen: Keuze tav inzamelingsmodel én verwerkingsmodel. Investeringsvoorstel voor GF(T) inzameling huishoudens, in te bepalen delen van de stad; keuze t.a.v. stimuleren gescheiden inzameling grofvuil, zwerfafval openbare ruimte en afval kantoren en winkels.

1.5 Klimaatadaptatie

Op basis van de door het College van B&W in 2014 ondertekende intentie-verklaring „Ruimtelijke Adaptatie“ klimaatadaptatie in 2020 in het relevante gemeentelijke beleid te verankeren door o.a.:

- Programma Rainproof rondt onderzoek af naar knelpunten regenbestendigheid stad en agendeert de uitkomsten bij de verantwoordelijke stakeholders.
- Op basis van de deltastrategie, wordt als onderdeel van het programma waterbestendige stad een adaptie-strategie t.a.v. vitale infrastructuur opgesteld.

1.6 Gemeente duurzaam

De gemeente wil zelf het goede voorbeeld geven. Dit doen we door:

- Het verduurzamen van de gemeentelijke organisatie: uitvoeren van de Routekaart gemeente CO₂-neutraal.
- Intensiveren van professioneel duurzaam inkopen: opstellen van een plan Intensiveren Duurzaam Inkopen.

Duurzaam Amsterdam

- De inhoudelijke verantwoordelijkheid voor het toepassen van de doelstellingen en het maken van afwegingen indien er sprake is van extra investeringen bij ambtelijke opdrachtgevers /budgethouders neerleggen
- Voorstellen van plannen van aanpak voor kansrijke inkooptrajecten.
- Voorbereiden van een toetsingskader voor duurzame gemeentelijke investeringen.

In de transitie naar een duurzame stad heeft de gemeente veel verschillende rollen en een uitgebreid instrumentarium tot haar beschikking. De komende jaren wil het College vooral het verschil maken met de volgende werkwijzen:

Slim omgaan met regels om duurzame initiatieven te ondersteunen door o.a.:

- Ruimte zoeken in de eigen regelgeving en verbeteren van de informatievoorziening hierover (m.n. ten aanzien van welstand).
- Instellen van een of meerdere duurzame vrijzones in Amsterdam;
- Te onderzoeken of bepaalde regels t.a.v. zonnepanelen in de Welstands-nota kunnen worden geschrapt of zonnepanelen geheel welstandsvrij kunnen worden gemaakt.
- Overleg met het Rijk en provincie over het wegnemen van belemmerende wet- en regelgeving en gebruik van experimenteerregelingen.
- Een regionaal loket in te richten waar inwoners advies kunnen inwinnen over het treffen van duurzame maatregelen.

Financieren van transitie door o.a.: Een eenvoudig, slagvaardig en revolverend Energiefonds op te zetten. Dit fonds wordt de drager voor investeringen. Door regie te voeren op alle middelen ontstaat er overzicht en is het eenvoudiger om te bepalen hoe de verschillende middelen elkaar kunnen versterken.

- Tenderregelingen voor investeringen van Amsterdamse inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen open te stellen.
- De (af)lopende regelingen van stad en stadsdelen op het gebied van klimaatneutraal bouwen, energiebesparing en energie-opwek in de woningvoorraad te evalueren, en nieuwe voorstellen te doen voor de periode vanaf 1 januari 2016.
- De subsidies ter stimulering van schone mobiliteit voort te zetten in deze periode, om het behalen van de norm op luchtkwaliteit mogelijk te maken.

Inzicht vergroten: samen met partners in de stad verder ontwikkelen van een dataprogramma om relevante (open en real time) datasets in kaart te brengen, te ontwikkelen en voor de stad te ontsluiten, zodat deze gebruikt kunnen worden voor betere integrale projecten en effectiever beleid.

Samenwerken met en afspraken maken met de stad: op allerlei fronten worden de komende tijd afspraken gemaakt met de stad: met sectoren, ketens of gebieden, met woning-bouwcorporaties

en ontwikkelaars, met verkeersgroepen, met strategische partners en binnen de gemeente met elkaar om de doelstellingen in de agenda te realiseren en tot uitvoering te komen. Deze afspraken zijn vrijwillig maar niet vrijblijvend.

Monitor: Het college brengt samenhang aan in doelen- en activiteitenindicatoren. Deze worden opgenomen in de begroting en op voortgang gerapporteerd in de jaarrekening en in een jaarlijks op te stellen 'Staat van duurzaam Amsterdam'. In de jaarrekening wordt ook gerapporteerd over de voortgang van de routekaart gemeente CO₂-neutraal en de voortgang van duurzaam inkopen. Voor luchtkwaliteit geldt dat op basis van jaarlijkse prognoses gerapporteerd kan worden. Op basis daarvan kunnen maatregelenpakketten worden aangepast.